

Resolusjoner vedtatt på fylkesårsmøtet 2025:

Innhold

Et tryggere Trøndelag for våre ungdommer	2
Kraftløft for Trøndelag	3
Mangel på arbeidsklær tilpasset kvinner – et likestillingsproblem	4
Rett kompetanse i Trøndelag	5
Samferdsel binder Trøndelag sammen!	6
Styrk Totalforsvaret!	8

Et tryggere Trøndelag for våre ungdommer

Politiet publiserte i starten av februar den lokale trusselvurderingen for Trøndelag i 2025¹. De uttrykker en særlig bekymring for økt ungdomskriminalitet, og at de ser spor av at 11 svenske kriminelle nettverk har aktivitet i Trøndelag. Politiet viser til at kriminaliteten i stor grad er knyttet til kjøp og salg av narkotika over svenskegrensa.

Senterpartiet er særlig bekymret for den økte kriminaliteten og narkotikabruken blant ungdom. Dette har store konsekvenser både for den enkelte og for storsamfunnet, og må møtes både med mer forebygging og tydeligere oppfølging.

Det er nødvendig med et forebyggingsløft. Barn og unge må vokse opp i trygge lokalsamfunn, med familier som har mulighet til å følge opp og et tjenestetilbud som møter barn og unges behov. Det krever målrettet arbeid for å trygge barnefamiliers økonomi, utjevne sosiale forskjeller og tidlig oppfølging av familiene i barnets 1000 første dager. Gjennom oppveksten må barn oppleve mestring i skolen og i hverdagen, oppleve at de har et sted å høre til. Gode vilkår for frivillige organisasjoner og kommuner i det forebyggende arbeidet må på plass. Fritidsaktiviteter, fritidsklubber og sommerjobber for ungdom er avgjørende.

De ungdommene som likevel begår kriminalitet, må møtes med umiddelbar oppfølging og tydelige reaksjoner. Samarbeidet mellom justis, helse- og barnevern må være på plass, det må opprettes flere plasser i ungdomsenhetene og ungdomsstraffen må forbedres. Vi vil opprette Trygghetshus som et tverrfaglig oppfølgingstilbud for de som begår gjentatt og alvorlig kriminalitet, men er under den kriminelle lavalderen.

Økt narkotikabruk er en gift for samfunnet. Det er grobunn for kriminalitet, uro og utenforskap. Norge er på europatoppen i kokainbruk blant ungdom, og politiet trakk vinteren 2024 frem eksempler også i Trøndelag på at salg av narkotika bidro til finansiering av enkelte russegrupper². Senterpartiet vil slå hardt ned på normaliseringen av narkotika vi har sett de siste årene. De som trenger det skal få helsehjelp, men narkotika skal fortsatt være forbudt og politiet må få flere virkemidler.

Trøndelag Senterparti vil:

- Ha nulltoleranse for narkotika. Bruk og besittelse skal være forbudt.
- Sikre at politiet skal ha nok ressurser og tilgjengelige virkemidler til å følge opp ungdom og slå ned på gjenger og narkotikakriminalitet.
- Fullføre et forebyggingsløft gjennom å utjevne sosiale forskjeller, sikre all ungdom tilgang til fritidsklubber og sommerjobb.
- Etablere Trygghetshus som et tverrfaglig oppfølgingstilbud for barn under 15 år som begår gjentatte kriminelle handlinger.
- Gi politiet tilbake muligheten til å gjennomføre narkotikaransaker i videregående skole, blant annet ved bruk av narkotikahunder ved behov.
- Sørge for at ungdommer som står i risiko for å havne i kriminalitet får tettere oppfølging fra tverrfaglige team at det er egne politipatruljer som jobber med forebygging av narkotikakriminalitet.
- Forbedre og tilgjengeliggjøre rusomsorgen.
- Sikre at politiet kan ta spyttprøver av personer som mistenkes for bruk av narkotika
- Gi politiet adgang til å etablere visitasjonszoner i bestemte områder og i avgrensede perioder.

Kraftløft for Trøndelag

Senterpartiet ønsker nasjonal kontroll over energiresursene. Den miljøvennlige og regulerbare vannkrafta skal være i offentlig eie, og Norge må ha et kraftsystem som gir norsk industri en konkurransefordel og forbrukerne rimelige og stabile strømpriser. Kraftutveksling med utlandet er viktig for å sikre forsyningsberedskap i tørrår og eksportmuligheter i år med overskudd, men må innrettes slik at omfattende prissmitte fra utlandet unngås.

Norge og Trøndelag har i normalår overskudd på elektrisk kraft, men elektrifiseringen av samfunnet og utviklingen av ny industri vil om noen år kunne bringe oss i en underskuddssituasjon. Det er derfor helt nødvendig å styrke arbeidet med energieffektivisering og oppgradering av eksisterende kraftverk, samtidig som det bygges ut ny kraftproduksjon. Senterpartiet vil ha et forpliktende partnerskap mellom kommunene, fylkeskommunen, næringslivet, e-verkene og andre for å tilrettelegge for utbygging av ny kraft i fylket. Både vannkraft, vindkraft, solenergi og nærvarme må utvikles. Lokal energiproduksjon vil redusere sårbarheter og styrke beredskapen.

Det vil være viktig å avstemme arealbruken og forebygge arealkonflikter gjennom gode planprosesser som balanserer eventuelle motstridende hensyn og som muliggjør både bærekraftig utvikling og økt grønn verdiskaping.

Elektrifisering av sokkelen fra land legger beslag på betydelige mengder med strøm, samtidig som den samla effekten på klimagassutslippene er minimal. Oljeplattformene Draugen og Njord er allerede godkjent for elektrifisering. Samtidig forberedes det nye elektrifiseringsprosjekt på sokkelen utenfor Haltenbanken. Dette vil potensielt bringe Trøndelag i en alvorlig underskuddssituasjon av kraft, og true eksisterende og kommende industriarbeidsplasser. Trøndelag Senterparti vil derfor tydelig motsette seg ytterligere elektrifisering av sokkelen med mindre dette skjer gjennom oljeselskapenes egenfinansierte tiltak.

Trøndelag Senterparti vil:

- Ha nasjonal kontroll over energiresursene. Målet er å ha lave og stabile kraftpriser til forbrukerne, og sikre billig energi som et konkurransefortrinn for norsk næringsliv
- Fase ut el-avgiften, jevne ut nettleien nasjonalt og la staten ta et større økonomisk ansvar for utviklingen av sentralnettet
- Ha et forpliktende partnerskap mellom kommunene, fylkeskommunen, næringslivet, e-verkene og andre for å tilrettelegge for utbygging av ny kraft i fylket
- At offentlige aktører går foran for å tilrettelegge sine bygg og arealer for energieffektivisering og økt kraftproduksjon
- Støtte innovative prosjekt for økt lokal energiproduksjon og nærenergianlegg
- Åpne for konsesjonsbehandling av kraftverk over 1 MW i vernede vassdrag der samfunnsnyttene, for eksempel i form av flomdempende effekt, vurderes som betydelig, samtidig som miljøkonsekvensene anses som akseptable, og har god lokalpolitisk forankring.
- Gå imot nye elektrifiseringsprosjekter på sokkelen
- Utrede muligheten for flytende gasskraftverk med karbonfangst ved Trøndelagskysten
- Utrede kjernekraft med små modulære reaktorer i Trøndelag
- At nasjonale ordninger for fastpris på strøm også må gjelde for de som har fjernvarme

Mangel på arbeidsklær tilpasset kvinner – et likestillingsproblem

Mange kvinner er nødt til å gå på jobb i arbeidsklær og utstyr som ikke passer. Spesielt i mannsdominerte yrker, som f.eks. vaktmestertjenester, i anleggsbransjen, og brann- og redningstjenesten, kan arbeidsklær som i hovedsak er utformet for menn være en sikkerhetsrisiko, og i tillegg sende uheldige signaler om hvem disse yrkene egentlig er for. Dette kan også være med på å påvirke hvilke yrker jenter velger, noe som er uheldig med tanke på arbeidet for et likestilt arbeidsliv.

Arbeidstøy, sko og beskyttelsesutstyr tilpasset kvinnekroppen vil kunne redusere risiko for skader om ulykken skulle være ute, og riktig ergonomisk utstyr vil også kunne redusere risikoen for belastningsskader.

I tradisjonelle mannsdominerte yrker får ansatte klær og utstyr fra topp til tå, og fra innerst til ytterst. Ansatte i mer kvinnedominerte yrker, som for eksempel hjemmetjenesten, har gjerne tilgang til kun tynne uniformer selv i mange minusgrader med storm i vindkastene. Ansatte må derfor bruke eget yttertøy på jobb, og i enkelte kommuner mangler det til og med uniformer helt, og de ansatte må selv stille med arbeidsklær. Mange kommuner har heldigvis gode ordninger for sine ansatte, mens andre kommuner fortsatt har en lang vei å gå.

Trøndelag Senterparti mener at det er en selvfølge at arbeidsgiver tilbyr egnet og tilpasset arbeidstøy og utstyr, i både i manns- og i kvinnedominerte yrker. Der er derfor viktig at det stilles sterkere krav til arbeidsgivere om at kvinner i arbeidslivet skal få arbeidsklær og beskyttelsesutstyr tilpasset kvinnekroppen og arbeidet som skal utføres.

Rett kompetanse i Trøndelag

Mer og riktig kompetanse til arbeidslivet i Trøndelag er avgjørende for å møte utfordringene i fremtida. I dag har vi et stort mangfold innenfor forskjellige utdanningstilbud, med sterke og gode fagmiljø fordelt over hele fylket. Videregående skoler, universitetene med Nord og NTNU, en aktiv fagskole og studiesentre som er etablert både i Namdalen, Trøndelag Sør, Trøndelag Sør-Vest og på Fosen gjør Trøndelag landsledende innenfor kunnskapssektoren.

Kombinert med et aktivt samarbeid om næringslivets behov og en desentralisert struktur bidrar det til arbeidsplasser, vekst og verdiskaping over hele fylket. Det legger grunnlaget for levende lokalsamfunn. For å nå behovene i årene fremover krever det et bredt spekter av tiltak.

Dette arbeidet starter allerede i grunnskolen. Løsningen på utfordringene i norsk skole er ikke å øke timetallet, men å se på innholdet i fagene. Vi trenger en mer praktisk skole, der alle elever opplever mestring og blir forberedt på videre arbeid- og samfunnsliv. . Det må bli mindre søkelys på måling, testing og rapportering og lærerne må få frihet til å være lærer.

Senterpartiet er grunnleggende opptatt av videregående skoler i hele fylket, i tråd med de lokale arbeidsmarkedene i hver region. I ei tid med færre elever, men høy etterspørsel etter arbeidskraft må vi tenke kreativt for å sikre et best mulig grunnlag for elevene, skolene og næringslivet.

Studiesentrene i Trøndelag er blitt viktige aktører for å rekruttere arbeidskraft og sikre kompetanseheving i tråd med behovene lokalt. Senterpartiet vil sikre at studiesentrene skal ha en trygg statlig grunnfinansiering som ivaretar den desentraliserte grunnideen med studiesentrene. De er viktige for mange kommuner i sentralitetsklasse 4, 5 og 6, og gir befolkningen i mindre sentrale kommuner muligheten til å ta høyere utdanning og få kompetanseheving.

Senterpartiet i Trøndelag vil:

- Innføre mer praktisk læring gjennom hele grunnskolen, med fokus på arbeidslivsfag og mer øremerkede midler til praktisk, aktiv læring og fysisk aktivitet.
- Videreføre den desentraliserte skolestrukturen innenfor videregående opplæring.
- At samarbeidet mellom ungdomsskole og videregående forsterkes med at elevene blir tidligere kjent med de ulike retningsvalgene innenfor videregående opplæring.
- At skoler kan skrive samarbeidsavtaler med lokale gårder og bedrifter for å sikre mer praktisk matkunnskap blant elevene, ved bruk av lokale råvarer og matlaging.
- Legge opp til flere forskjellige lærlingeløp gjennom større bruk av bedriftsnært yrkesfag og 1+3 modellen, dette for å forhindre frafall under lærlingetiden.
- Sikre studiesentrene en god og forutsigbar statlig grunnfinansiering.
- Ha fagskoletilbud spredt over hele fylket.
- Legge til rette for synergieffekter mellom fagskolen, studiesentrene, næringslivet og kommunene.
- Være en aktiv støttespiller for at NTNU og Nord Universitet i samarbeid med kommunene og næringslivet, tilbyr de utdanningene og kompetansen som etterspørres i Trøndelag.
- At det tas en helhetlig vurdering av fag- og timefordelingen i grunnskolen, med formål om å styrke de allmenndannende og praktisk-estetiske fagene.
- Det tas en vurdering av timetallet i grunnskolen med formål om å redusere timetallet til de yngste barna

Samferdsel binder Trøndelag sammen!

Trøndelag er et stort fylke i utstrekning med over 6.000 km fylkesveg, jernbane, ferjesamband, hurtigbåter, kortbane flyruter og ikke minst et omfattende kollektivtilbud gjennom AtB sitt rutesystem.

Målet med samferdselspolitikken må være å legge til rette for vekst og utvikling i hele Trøndelag, sikre trygge ferdselsårer for innbyggere og næringsliv og bidra til å utvide og knytte sammen bo- og arbeidsmarkeder. For å supplere bilen i distriktene er det nødvendig med et kollektivtilbud som bidrar til å øke bolysten. Ferger og hurtigbåter må være tilpasset lokalsamfunnenes behov, både for næringsvirksomhet og private reiser. Med bakgrunn i den beredskapsmessige situasjonen er det nødvendig at vi ser helhetlig på fylkets øst-vestforbindelser fra kysten og inn til svenskegrensa.

Den store kostnadsøkninga i samferdselssektoren bl.a. knyttet til drivstoffutgifter er svært krevende, og med en stadig knappere disponibel økonomisk ramme for fylkeskommunene vil dette bety en betydelig reduksjon av kollektivtilbudet i fylkene dersom dette ikke kompenseres med økte overføringer.

Vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene i Norge er veldig stort og fortsatt økende. Selv om det er lagt til rette for økte inntekter gjennom økte overføringer fra staten på fylkeskommunenes rammetilskudd er dette altfor lite. For Trøndelag sin del er vedlikeholdsetterslepet nå anslått til 8 mrd. Det forventes at staten følger opp sine forpliktelser opp mot vedlikeholdsetterslep i de kommende statsbudsjettene. I tillegg må regelverket for bompengefinansierte utbyggingsprosjekter revideres. Dagens regelverk reflekterer ikke dagens kostnadsbilde, og det er heller ikke tilpasset og brukervennlig sett opp mot strekninger i distriktene med lav ÅDT.

Mange jernbanestrekninger møtes i Trøndelag. Jernbanen i Norge trenger et helhetlig og kraftig løft, både når det gjelder passasjertilbud, tilgang på materiell og generell infrastruktur som kryssingsspor og elektrifisering. Prisene på tog utenfor byvekstavtalen må reduseres vesentlig for at tog skal være et reelt alternativ for innbyggerne også utenfor Trondheimsregionen.

Samferdselsutfordringene i Trondheimsregionen må løses gjennom konstruktive og aktive bidrag gjennom godt politisk samarbeid med kommunene og staten. Det må forventes vesentlig forbedret gjennomføring av prosjektene i Miljøpakken samtidig som staten går inn for å forlenge Byvekstavtalene ut over 2030.

Trøndelag Senterparti vil:

- Jobbe nasjonalt for å øke overføringer fra staten til fylkeskommunene for kompensering av økte kostnader knyttet til samferdselssektoren.
- Jobbe for en betydelig økning i overføringer til vedlikehold av fylkesveger
- Opprettholde et godt og stabilt ferge- og hurtigbåttilbud i ny anbudsrunde for 2029.
- Endre regelverket for bompengefinansiering slik at ordningen kan brukes på utbedring av strekninger med lav ÅDT, og vurdere å utvide bompengeneinnkrevningstiden for å realisere større samferdselsprosjekt etter en risiko og sårbarhetsanalyse i hvert enkelt tilfelle

- Få på plass et jernbaneløft: 2 tog i timen mellom Melhus – Steinkjer, flere kryssningsspor og elektrifisering må realiseres. Prisene utover byvekstvtalen må reduseres vesentlig, og togene må ha tilstrekkelig kapasitet.
- Sette fart på å realisere utbedringene på E6 i Trøndelag i Statens Vegvesens portefølje nord for Steinkjer og Nye Veiers portefølje sør for Steinkjer, og gå gjennom selskapenes mandat for å sikre bedre politisk styring for innbyggere og næringsliv.

Styrk Totalforsvaret!

Den sikkerhetspolitiske situasjonen er mer alvorlig enn på mange tiår. Det er krig i Europa. Sabotasjefaren øker, og det pågår omfattende cyberangrep mot ulike norske virksomheter. De åpne trusselvurderingene viser at land som Russland og Kina bruker et bredt sett av virkemidler for å påvirke oss og for å skaffe seg informasjon og teknologi. Dette utfordrer både statssikkerheten og samfunnssikkerheten.

Norge har sårbarheter som trussel aktører kan ønske å utnytte. Vårt åpne samfunn må derfor beskyttes langt bedre. Under Senterpartiets ledelse i regjering er det tatt en rekke kraftfulle initiativ for å styrke forsvar, sikkerhet og beredskap. Et formidabelt forsvarsløft gjennom ny Langtidsplan for forsvarssektoren fikk enstemmig tilslutning i Stortinget. Totalberedskapsmeldingen trekker opp et bredt sett av tiltak for å beskytte sivilsamfunnet. Selvforsyningen av mat skal styrkes vesentlig fram mot 2030, og beredskapslagring av korn nasjonal og regionalt gjeninnføres.

Totalforsvaret utgjør den samlede militære og sivile beredskapen i Norge, og omfatter gjensidig støtte og samarbeid mellom sivil og militær side for å forebygge, planlegge for og håndtere kriser i fred, sikkerhetspolitiske kriser, væpnet konflikt og krig. Alle deler av totalforsvaret må nå styrkes betydelig, herunder sivilsamfunnets evne til å understøtte militær innsats.

Forsvarsløftet må gjennomføres. Det betyr en fordobling av forsvarsbudsjettet. Presidentskiftet i USA har bragt med seg uforutsigbarhet, og Norge og Europa må ta større ansvar for egen sikkerhet, i rammen av NATO. Byrdefordelingen i det euroatlantiske sikkerhetsfellesskapet tilsier at forsvarsutgifter på minst 3 % av brutto nasjonalprodukt raskt må nås.

Trondheimsfjord-området er en av de viktigste militære korridorene i Norden, og Trøndelag vil stå overfor store oppgaver med vertslandsstøtte.

Utvikling av havner og ferjekaier i Trøndelag, Meråkerbanen, E14 og fylkesveier er viktige for militærbaser, til og fra kysten, vil være særlig viktig.

Samtidig gjør Trøndelags sentrale rolle for det norske forsvaret og for alliert forsterkning det svært naturlig at det igjen etableres en militær ledelse med generals rang i Trøndelag.

Styrket sivil beredskap må være gjennomgående i hele samfunnet. Alle aktører må gjennomgå egne sårbarheter og ruste seg for et endret trusselbilde. Totalberedskapsmeldingen må følges opp, med blant annet en videre styrking av politiet og Sivilforsvaret. Det må lages en egen Langtidsplan for sivil beredskap. Et desentralisert helsevesen med sterke lokalsykehus og kommunehelsetjeneste er svært viktig for nasjonal og lokal beredskap. Næringslivet, frivillige organisasjoner og kommunenes rolle i beredskapsarbeidet må styrkes. Norge må intensivere samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i Norden.

Vi står overfor endringer i de globale verdikjede- og forsyningslinjene våre, og fremtidig forsyningsvikt kan ligge utenfor norske myndigheters kontroll. Norge må bli bedre rustet til å håndtere situasjoner der svikt i matforsyning, medisintilgang, innsatsfaktorer for

drikkevannsforsyning og mer oppstår. Tilgang på mat og drikkevann er kritisk for befolkningen i en

hvilken som helst sikkerhetspolitisk situasjon. Landbruksnæringa må sikres styrket lønnsomhet, og vi må produsere og foredle mat på våre naturgitte ressurser i Trøndelag og landet for øvrig.

Trøndelag Senterparti vil:

- Sikre oppfølging av Langtidsplanen for forsvarssektoren med rask gjennomføring av planene for Ørlandet, Værnes og forsvarsvirksomhetene i Trondheim, og styrke Heimevernet i hele Trøndelag betydelig
- Bruke minst 3 % av BNP på forsvarsformål, og forplikte Norge på dette i NATO
- Etablere militær ledelse med generals rang i Trøndelag
- Ha en betydelig satsing på E14 i statsbudsjettet for 2026, og prioritere opprusting av strategisk viktige fylkesveier.
- At det raskt blir utformet en Langtidsplan for sivil beredskap
- I tråd med Totalberedskapsmeldingen øke Sivilforsvarets størrelse med 50 %, og gjeninnføre plikten til å bygge ut tilfluktsrom
- Sikrer alle kommuner finansiering til beredskapskoordinator i minimum 50 % stilling
- Fortsette styrkingen av nærpoltiet
- Ha et økonomisk løft for frivillige rednings- og beredskapsorganisasjoner
- Legge bedre til rette for trønderske små og mellomstore virksomheter ved å vektlegge sikkerhet og beredskap mer i offentlig innkjøp og anbud
- Sikre tilstrekkelige ressurser til forebygging og håndtering av digitale trusler og angrep også på kommunalt og fylkeskommunalt nivå, og skjerpe arbeidet med å bygge redundans i IKT og kraftforsyning
- Ha jordbruksoppgjør som følger opp strategien for økt selvforsyning av jordbruksvarer og planen for opptrapping av inntektsmulighetene i jordbruket
- Øke målsetningen for kornlagring ut over tre måneders behov
- Redusere matsvinn
- Gjøre de militære basene mer selvforsynte med energi og mat fra nærområdet og regionen, etter mønster fra planene for Ørlandet